Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ad Pavlinae Doctrinae Stvdivm Adhortatio - Cod. Karlsruhe 387

Melanchthon, Philipp
Paulus <Apostel, Heiliger>

[Basileae], [1520-21]

VD16 M 2416

Capvt XV

urn:nbn:de:bsz:31-46280

Visual Library

Quis enim non sic cogitat Ego feci quod potui Nescio
utrum placeat deo vel non. Que diffidentia oritur ex
eo quod malam opinionem de deo concepimus scilicet
nichil faciet nos non curet Nos non amet, Defigit
natura oculos tantum ad opus a[nim]a dei & cogitat Ecce opus
est hominis peccatoris & nichil unquam magni fe
cit a deo? Deus est iudex severus quod si cum
suo opere cum potius non in opus sed in gratiam dei mi
sericordiam deberemus oculos defigere & cogitare Ecce deus
accepit te Deus complexus est te per gratiam suam, Illa
fiducia constanter faciam quicquid inciderit in manus
Si quid non probat, probet & opus, Hinc animus cre
dit quod deus curet & respiciat nos & habeat nostri
rationem & agnoscit quantum nos amet deus Videt in
vultu in Christo divitias & gloriam misericordie dei
Hinc potest intelligi quid sit quod dicit Apostolus Omne
quod non ex fide est peccatum est Omnia que sine fide o
perantur agit in contemptu dei

Ubi non est fi des ibi con temptus dei & ignorantia

Natura ocul[illegible] spirat opera [illegible]

Caput XV Debemus autem

Superius dixit de peculiaribus infirmitatibus Nunc subiicit genera
lem regulam Augusti omnibus nobis [illegible] cum morosis
difficilibus: querulis, intractabilibus: duris, proponit exem
plum ut hos morbos fratrum feramus Et subiicit rationem, quare
ferendi sunt fratrum morbi Exemplo Christi & ut hic hortatur
Sic in ceteris Apostolus ut in 1 ad Corinth: 12: Membra
honestiora occultant fediora Sic qui infirmi sunt, conte
gant infirmitates fratrum Boni ferant morbos, lenis
spiritu ferat eum qui non est lenis spiritu patiens fe
rat impatientem &c Et in Galat Alter alterius

fides fons omni bonorum ille sensus in omnibus ho minibus quod deus bene velit nobis

onera portate :- Igitur huda est premendo proximi qz nu

Peccatum dicit Obprobrium cum sentimus in illo peccato iram dei & damnationem eternam Sicut sensit ira dei Christus Sic sentient omnes Si non sensisset & vicisset quomodo nos vinceremus ? In hoc quod sentit & vicit Christus & nos vincimus Quando si Christus sensit mortem & etc tulit in corde Cur tu non feres levem affectum proximi

Psalmo 68 Obbrobria obbrobrantium tibi ceciderunt in me i. peccata peccantium i. blasphemantium, maledicentium tibi ceciderunt in me i. ego postulor pro peccato alieno sicut & eodem psalmo testatur Que non rapui tunc exolvebam, non autem sine peculiari significantia dictum est Opprobria ceciderunt in me i. mihi imponuntur aliena peccata ut ita per eis mortem, inferos iram dei patiar perinde atque si mea ipsius essent, Vocat autem opprobrium sicut peccatum & sensum etc dei, sic n: Christus nostra peccata sua fecit & in se transtulit ut plane tandem maledictionem protulerit quam oportet ferre damnatos omnes, et sicut a fideiussore debitum, ita a Christo pene peccati exacte sunt, Ita fideiussor liberatus est quando & nos liberati sumus, Hinc vult paulus colligi Ox si Christus mortem & eternam damnationem subijt pro te quanto magis tu debes tantillum fratris onus subire et inferendum ei, Deinde si suam Christus iustitiam tibi donat, quanto magis tu debes donare tua et imprudentie fratrum

Iam quod sequuntur Nam quecunque nobis prescripta sunt videntur durius coherere, Sic autem annecti debent Allego vobis exemplum Christi prescriptum, tunc ut imitemini illud, tum ut eo confirmemini, Duplicat prescriptus est Christus primum sacramenti vice scz cum Christus per fidem comprehenditur tamquam satisfactio pro nobis Deinde ex vice dum imitari docemur sicut aliquem sanctum virum, de priori loquitur

supra 6 ca: & ad Hebreos . Hec nobis vtraque sunt
que prescripta sunt in Christo vt per patientiam scilicet imi
tantes patientiam Christi & consolationem scilicet compre
hendentes deum aut Christum per Consolatorem spem ha
beamus i. fiduciam quod non desperemus

Quidus hec videntur cohedere Sed in spiritu Coherent, prescriptus
est nobis Christus bifariam 1 Sacramentaliter hoc est quod per fidem
complectamur Christum tamquam satisfactorem & satisfactionem & causam
et bone vite i. causaliter Quum sic dei exhiberi nobis debet
etiam doceri quod sua iustitia sit nostra, Sic nemo sanctorum
potest exhiberi quia nullus sanctorum est iustificatio nostra
2 Exemplariter vt et sancti nobis exhibentur per exemplo vt eos
imitemur petrus per exemplo patientie, paulus fidei, Et nihil est
perniciosius quam sic solum exemplariter Christum exhibere Hec autem ex
emplariter exhibet paulus Christum Nec id solum sed addit
quod etiam ad sacramentum valet

Dico Iesum Christum

Christus fuit promissus patribus ideo vt deus esset verax impleta est pro
missio datusque Iudeis Christus, non propter Iudeorum merita Sed
vt verax esset ipse & daret quod promiserat, ideo vocat pau
lus Christum Ministrum circumcisionis i. promissum genti circumcise
& missum tantum ad circumcisam gentem Math: 15: Non sum
missus nisi ad oves que perierant domus Israel &c Rursus
Christus non fuit promissus gentibus: sed Abrahe & semini eius quamquam
predictum fuerit quod gratia Christi esset ad gentes ventura in
promissio non fuit facta nisi Abrahe & semini eius Sicut dicit
psal: Non fecit taliter omni nationi et supra ca: 3: Illis cre
dite sunt promissiones dei Ideo Christus non fuit minister
seu nuntius ad gentes missus quamquam fructus Christi redierit ad
gentes ita nec Iudeorum nec gentium meritis datus est Christus
Iudeis vt verax esset prestaretque quod promiserat Sicut

Quapropter
Postremo ne fastidirent Iudeos scrupulosos hy q ex Gentibus
conuersi fuerant fortiores monet gentes accepti beneficij per Iudeos
q: d: Euangelium debetis Iudeis Quare ne fastidite eos per quos
ind beneficium accepistis Itaque quisque Christianum ea benignitas sit vt
sese gentibus impertiret quibus inseruire debebant, ut virtutem fidei
veris non infirmitatis! Tum quandoquidem gentes & Iudei sunt vniti
in Christo ut non concordes inter vos esse

× Deutero: 9: Non ppt iustitias tuas & equitate cordis tui ingr
Sed vt compleret verbu quod iuramento pollicitus erat patribus
tuis Abraam Isaac & Iacob, Gentibus vero no promissus quidem
Sed misericordia libertate contigit & hoc est quod dicit psalmus
quem hic citat

Erit radix Jesse

Alior(um) q(uo)d gl(ori)a exstincta est ad mortem Chri(sti) signu(m) & gloria sua orti eius mortuus

Ezaie 11 In die illa radix Iesse que stat in sig(num) populoru(m) & ipsa(m) gentes deprecabuntur Et erit eius sepulchru(m) gloriosu(m) Sic vertit Hieronimus Est aut(em) memorabilis sententia de ortu, resurrec[tione] & regno Chri(sti) Et quod Septuaginta verterunt Exurget ad imperandu(m) gentib(us) reddiderunt duo Commota Hebraica scz Stat in signu(m) populoru(m) Et sepulchru(m) erit gloriosum .i. Christus d[e] surget a mortuis Nam hoc est quod dicit Erit sepulchru(m) eius gloriosu(m) vel potius erit mors eius gloria Ad imperandu(m) inquit quod sic Hebrei Stat in signu(m) populoru(m) .i. Christus futurus est signu(m) certa directio victoria populoru(m) Alii vectora Aptor

Habeo igitur

Id est glorior de officio q(uo)d sum Minister in gentes vocatus At ideo glorior no(n) q(uo)d faciu(m) ipse Sed que Christus p(er) me facit, per quem fit vt hec gloriatio apud deu(m) valeat, Contra p(re)sen do apostoli neq(ue) de officio neq(ue) de Chr(ist)o admi nante gloriari p(ote)rit Sacerdotis officium

Sacerdotis officiu(m) est placare deu(m) vt in veteri lege videre licet Sic unicus est Sacerdos Chr(ist)us qui delet pecta Ideo dicit alibi habemus pontifice(m) no(n) q(uo)d no(n) posset, co(m)pati Sed tentatu(m) absq(ue) pecto p(re)terea q(uo)d no(n) peior fuit in o(mn)ibus porro facit fid(em) q(uo)d sit certus auxiliator

ſed qui expertus ſit in carne ſua imbecillitate noſtra
proinde degustamus omnia mala

Nihil dat deus respectu humani meriti ſed quicquid
dat deus dat quia promiſit, Nemini ex gentibus promiſſus
factaque est promiſſio ſed ubi predictum quod gratia ſit vult
gaudia in gentibus

Ago gratias deo dicam tibi gloriam quod tradideris me gentem
propter hoc confitebor
non gentem pro gente mea

Canere deo est laudare magnus dei Canere nobis est laudare
nostra merita Ipse gentes non canet ſed veniam ad eos Dona
bor eis per Evangelium et donatus glorificabo in eis laudem
et non tunc

Credentes ſic dirigendi ut olim iudei Quia protectio guberna
tio et directio nostra Christus est, Nihil in precesserit nos
dicit Moses in Exodo Ibi promiſit deus meus quod velit
educere populum ex Aegypto Et pregerit in columna nubis
et ignis Ita Christus est directio nostra Et hec ſunt ubi ſint
Christi ſaltem confidamus ei Et ideo conciamus nos in Christum
Id est predicare Evangelium, non liberum arbitrium, Et ſi
ut populus tunc vincebat, ita per Christum quicquid est
mundi Sathanas Carnis, vincemus ut dicit Confidite quia
ego vici mundum

Caput in pectore est Graecia pectus est Achaia Ca
put peloponeſus Subter erat ſita Macedonia ad
uſque Thracas

Benedictio est multiplicatio Magnus et locuples pro
uentus, Benedicere est ditescere et locupletari

Liber Canonum nil est aliud quam ut vilescat apex
pontificatus, ut ipsi bene ſagmentis

T ε
S
λ o

~~48~~ Theol. n. 72

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg